

Наука

УМАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УВІКОВІЧНИВ ЩЕ ОДНОГО СВОГО ВИПУСКНИКА

Меморіальну дошку на честь Юрія Мірюти відкрили учасники конференції.

Нинішній завідуючий кафедрою Федір Парій (ліворуч) та його попередник Юрій Мішкуров із дочкою Юрія Мірюти, київським науковцем Наталією Мірютою.

На базі Уманського національного університету садівництва відбулася міжнародна наукова конференція генетиків та селекціонерів на тему «Гетерозис: досягнення та проблеми», присвячена 110-річчю від дня народження видатного генетика Юрія Петровича Мірюти. Організаторами конференції стали крім згаданого університету ще Міністерство освіти і науки України, Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАНУ, Українське товариство генетиків і селекціонерів імені Миколи Вавілова.

Учасників конференції вітали ректор Уманського національного університету садівництва, доктор економічних наук, професор Олена Непочатенко та завідуючий відділом НДП «Софіївка» НАН України, кандидат сільськогосподарських наук, професор Анатолій Опалко. Учасники міжнародної конференції взяли участь в урочистостях з нагоди вшанування пам'яті колишнього випускника Уманського сільгоспінституту відомого генетика, професора Юрія Мірюти. Було урочисто відкрито меморіальну дошку Юрію Петровичу на стіні навчального корпусу факультету агрономії, де свого часу він вчився. Колишній

завідувач кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології вузу, кандидат сільськогосподарських наук Юрій Мішкуров та нинішній очільник цієї кафедри, доктор біологічних наук Федір Парій розповіли про шлях до світових досягнень у генетиці й селекції Юрія Мірюти, його непросте життя й боротьбу за відродження у СРСР генетичної науки на засадах вавіловської наукової школи. Ними було презентовано й документальний збірник «Юрій Петрович Мірюта — видний генетик вавіловської плеяди вчених», підготовлений до друку групою науковців університету. Про життя і науково-педагогічну діяльність професора

йшлося й у доповіді директора центру вивчення історії науки і техніки імені В.І.Липського, кандидата історичних наук, доцента В'ячеслава Кузнецова.

Тепло зустріли учасники міжнародної конференції розповідь про роль науки в житті батька, дочки Юрія Мірюти, кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника Інституту молекулярної біології та генетики НААНУ Наталії Юріївни Мірюти. (Між іншим, усі троє його дітей — Наталія, Анна та Ігор — пішли батьківською стежиною, стали науковцями.)

Чимало цікавих доповідей із царини останніх досягнень генетичної та селекційної науки прозвучало в ході пленарного та секційних засідань конференції. Це, зокрема, виступи докторів біологічних наук із Одеси Адольфа Стельмаха та з Харкова Наталії Козуб, В'ячеслава Січкара з Одеси та інших учених-генетиків і селекціонерів. Питання гетерозису висвітлив у своєму виступі молодий учений, кандидат біологічних наук, доцент Лу-

Збірник документів про Юрія Мірюту, виданий науковцями Уманського НУС.

ганського аграрного університету Сергій Хаблак. Між іншим, добродію Сергію нелегко дається науковий шлях, бо в прямому сенсі його долати довелося між спалахами війни і вибухами снарядів на Луганщині. Адже університет із охо-

пленого війною Луганська передислокувався в Харків.

Цікаві доповіді про найновіші розробки в генетиці й селекції рослин запропонували увазі конференції селекціонери С.Бекузарова із державного аграрного університету із м.Владикавказ (Росія), Є.Ріпбергер та Н.Боме із Тюменського держуніверситету (Росія), Т.Седельникова та А.Піменов із інституту лісу Сибірського відділення РАН (Росія), Н.Ейгес та Г.Волченко із інституту біохімічної фізики (Росія), С.Лінівка з Брестського університету (Білорусія). Низку матеріалів, що становлять інтерес для колег-генетиків, виклали в своїх доповідях науковці Національного дендропарку «Софіївка» НАН України А.Опалко, О.Балабак, О.Опалко, Н.Кучер.

— Приємним є той факт, що було що повідомити своїм гостям науковцям нашої кафедри генетики й селекції рослин та біотехнології, очолюваної Федором Парієм, — говорить декан факультету агрономії Уманського національного університету садівництва Андрій Мартинюк. — Багатоох зацікавили матеріали, підготовлені співробітниками кафедри Людмилою Рябовол, Олексієм Єщенком, Жанною Новак, Олександром Сержухом, Іриною Полянецькою, Ярославом Рябоволом, Андрієм Любченком. Радує, що глибокі генетичні розробки виконали й підготували доповіді про це аспіранти кафедри Ірина Діордієва, Іванна Заболотна, Інна Конуп. До наукового збірника тез доповідей потрапило чимало матеріалів науковців з інших кафедр нашого університету.

Програма роботи цього річної міжнародної конференції генетиків і селекціонерів в Умані була доволі насиченою і щільною. Але господарі знайшли час і можливість, щоб зробити гостям приймну екскурсію в Національний дендропарк «Софіївка». Бо ж як це бути в Умані й не відвідати чарівну перлину садово-паркового мистецтва!

Василь МАРЧЕНКО,
фото автора

Витоки

Гонта і Залізняк повертаються до Умані

Виготовлення пам'ятника ватажкам національно-визвольної боротьби на Правобережній Україні Максиму Залізняку та Івану Гонті в Умані на стадії завершення.

Умань, як і вся Черкащина, — уславлений козацький край. Пам'ятники Максиму Залізняку в Медведівці на Чигиринщині, Івану Гонті в Христинівці, Максиму Кривоносу у Вільшані та іншим козакам в Україні й по всьому світу підкреслюють шанобливе ставлення до патріотів України. В столиці Австрії Відні є два пам'ятники козакам.

А в славній Умані вже майже п'ять десятиліть стоїть камінь, напис на якому стверджує: «Тут буде споруджено пам'ятник М.Залізняку та І.Гонті — ватажкам народно-визвольного антифеодального повстання 1768 року».

Чому майже півстоліття нікого, окрім козаків та ще кількох свідомих уманчан, не турбує факт відсутності пам'ятника на знаковому місці в Умані? Чому майже нікого не чіпала бездіяльність влади — місцевої, обласної, української, великодержавної? Адже постанова про його встановлення була прийнята на державному рівні в 70-их роках минулого століття. Де були патріоти, які сьогодні починають розмірковувати — де слід поставити пам'ятник, та й чи взагалі варто це робити зараз?

Щороку всеукраїнське об'єднання

«Свобода» організовує смолоскипну ходу патріотичної молоді до каменя. Лунають промови, українські пісні. В соціальних мережах можна було прочитати запевнення в тому, що через рік пам'ятник буде стояти. Гарна справа, але де, крім заяв, така необхідна постійна робота з побудови пам'ятника та вшанування пам'яті народних ватажків? З року в рік козаки облаштовують територію з каменем, розчищаючи майданчик і навколишні зарості. Поступово площа облагороджується, вирівнюється, вивезено з десяток вантажівок непотребу та хмизу. За сприяння ради громадських організацій на майданчику зараз міститься інформаційний стенд. Закладено фундамент під майбутній монумент, зварено арматурний пояс, на початку грудня виготовлено бетонний постамент, закладено капсулу зі зверненням до нащадків. І найголовніше — завершується виготовлення самого пам'ятника. Загальна висота цієї величної унікальної споруди становитиме понад вісім метрів.

Знайшлися патріоти-підприємці, які оплатили лівову долю вартості скульптурної частини монумента — понад два

мільйони гривень. Члени козацьких осередків з усієї України сприяють побудові пам'ятника. Уманські козаки провели Всеукраїнський фестиваль козацької творчості імені Максима Залізняка та Івана Гонти, а з нагоди відкриття пам'ятника ми плануємо організувати другий такий фестиваль. Немало козаків, небайдужих українців вносять кошти для прискорення цієї події. Польські кіномитці-документалісти зазнімкували для свого фільму фрагмент з упорядкування козаками території навколо каменя. Фундамент і постамент під час закладення капсули зі зверненням до нащадків освятили духівником уманських козаків, настоятелем храму Покрови Пресвятої Богородиці о.Миколаєм. А ми, уманчани, ще дискутуємо щодо місця і доцільності встановлення споруди? Часом чи не поклав хтось око на ласу земельну ділянку, та ще й у такому гарному місці?

Важкі часи переживає наша країна. Безумовно, ми перемаємо, будемо незалежною європейською державою. Зі своєю історією, своїми героями, яких завжди, особливо зараз, у час москальської навали, треба шанувати як приклад єдності, незламності духу і відданості своєму народу.

Леонід КИРИЛЮК,
відповідальний за зв'язки з громадськістю, курінний українського козацтва